

Informacja Prasowa CenEA
Warszawa/Szczecin, dn. 19.10.2017 r.

Aktywność, zdrowie i jakość życia pokolenia 50+

Warunki pracy osób po 50-tym roku życia mają bezpośrednie przełożenie na ogólną ocenę jakości życia. W istotnym stopniu determinują one również decyzje o kontynuacji zatrudnienia, a w dłuższej perspektywie wpływają na stopień aktywności zawodowej po przejściu na emeryturę. Takie między innymi wnioski płyną z publikacji „Pokolenie 50+ w Polsce na tle Europy: aktywność, zdrowie i jakość życia. Wyniki na podstawie badania SHARE”^{**} za lata 2006/07 – 2015, oparte o najnowsze dane z międzynarodowego badania „SHARE: 50+ w Europie” zaprezentowano dzisiaj w Warszawie.

Ocena jakości życia osób 50+ w Polsce na tle innych państw

Przeciętna ocena jakości życia polskiej populacji w wieku 50 lat i więcej była niższa w porównaniu do ocen wśród osób w tym wieku we Francji, Niemczech i Szwecji i porównywalna do poziomu w Czechach i Hiszpanii.^{**} Jak pokazano w analizach, głównym źródłem zróżnicowania w ocenie jakości życia populacji 50+ były różnice w stanie zdrowia i warunkach materialnych. Słabszy stan zdrowia Polaków dotyczył miar zdrowia fizycznego, takich jak ograniczenia w wykonywaniu prostych czynności codziennych czy poruszaniu się, ale był też wyraźnie widoczny w przypadku miar zdrowia psychicznego (patrz Tabela 1).

Tabela 1 Zdrowotne ograniczenia aktywności i ryzyko depresji w rundzie 6. SHARE (2015 r.)

	Polska	Czechy	Niemcy	Grecja	Hiszpania	Francja	Szwecja
Mężczyźni							
Ograniczenia w poruszaniu się	52%	42%	41%	48%	34%	38%	31%
Ograniczenia w prostych czynnościach codziennych	14%	7%	8%	5%	7%	8%	6%
Ograniczenia w złożonych czynnościach codziennych	15%	12%	8%	11%	9%	9%	7%
Ryzyko depresji	30%	14%	13%	16%	19%	20%	10%
Kobiety							
Ograniczenia w poruszaniu się	67%	57%	56%	63%	49%	53%	45%
Ograniczenia w prostych czynnościach codziennych	15%	8%	9%	5%	8%	9%	6%
Ograniczenia w złożonych czynnościach codziennych	23%	18%	13%	17%	14%	14%	11%
Ryzyko depresji	48%	27%	27%	30%	35%	37%	21%

Źródło: Rozdział 4 w Myck i Oczkowska (2017).

Wpływ jakości zatrudnienia na ocenę jakości życia i utrzymanie aktywności zawodowej wśród osób 50+

Osoby pracujące wyżej oceniały jakość swojego życia niż niepracujący, a ważny wpływ na jakość życia wśród osób aktywnych zawodowo miała jakość ich miejsca pracy. Wśród Polaków w wieku 50+ szczególnie ceniona była stabilność zatrudnienia. Analizy przedstawione w publikacji wskazują jednocześnie, że warunki pracy osób w wieku 50+ mają szersze konsekwencje i odbijają się zarówno na decyzjach o opóźnieniu odejścia na emeryturę, jak i na utrzymaniu aktywności zawodowej po uzyskaniu uprawnień do świadczeń emerytalnych.

Odsetek pracujących osób w wieku 50+ w Polsce w okresie badań, czyli w latach 2006/07 – 2015, systematycznie rośnie. Jednak nadal 56% mężczyzn w wieku 60+ i 47% Polek w wieku 50-59 lat deklaruje, że chciałoby przejść na emeryturę „tak szybko jak to tylko możliwe”, a ponad 60% pracujących osób

w wieku 50+ w naszym kraju obawia się, że stan zdrowia może ograniczyć ich zdolność do pracy przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

Aktywność – zarówno zawodowa, jak i pozazawodowa – jest z jednej strony wyrazem sprawności umysłowej i dobrego stanu zdrowia, a z drugiej strony może istotnie przyczynić się do lepszego samopoczucia w przyszłości. Z analiz wynika, że jakość zatrudnienia w przypadku osób w wieku 50+ odgrywa istotną rolę dla pozytywnej oceny jakości życia i ma duże znaczenie dla kontynuacji zatrudnienia zarówno przed, jak i po osiągnięciu wieku emerytalnego.

* - Myck, M., Oczkowska M. (red.) (2017) „Pokolenie 50+ w Polsce na tle Europy: Aktywność, zdrowie i jakość życia. Wyniki na podstawie badania SHARE”, Centrum Analiz Ekonomicznych, CenEA, Szczecin.

** - jakość życia mierzona jest w badaniu SHARE za pośrednictwem tzw. miary CASP w zależności od poziomu realizacji potrzeb w dziedzinach istotnych dla pozytywnego doświadczania starszego wieku: możliwości wpływania na swoje otoczenie (Control), samodzielnego podejmowania decyzji (Autonomy), samorealizacji (Self-realization) i czerpania przyjemności w życiu (Pleasure). Więcej szczegółów w Myck i Oczkowska (2017).

Przedstawione wyniki i wnioski stanowią część analiz zaprezentowanych w publikacji „Pokolenie 50+ w Polsce na tle Europy: aktywność, zdrowie i jakość życia. Wyniki na podstawie badania SHARE”, która została zaprezentowana 19.10.2017 r. w Warszawie. Analizy opracowane zostały na podstawie danych zebranych w ramach międzynarodowego Badania Zdrowia, Starzenia się Populacji i Procesów Emerytalnych „SHARE: 50+ w Europie” (z ang. Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe SHARE). Dotychczas przeprowadzonych zostało sześć rund badania SHARE wśród około 120 tys. uczestników w wieku 50 lat i więcej w 20 krajach Europy i Izraelu. Badanie SHARE jest jednym z najbardziej kompleksowych tematycznie badań społecznych w Europie, które w unikalny sposób łączy informacje o stanie zdrowia, warunkach materialnych i sytuacji społecznej populacji w wieku 50 lat i więcej. Badanie prowadzone jest cyklicznie w formie panelowej, tzn. wywiady prowadzone są w regularnych odstępach czasu z tymi samymi osobami. Polska uczestniczy w badaniu SHARE od 2. rundy badania. Instytucją koordynującą polską część badania SHARE jest Fundacja Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA. Analizy przedstawione w publikacji „Pokolenie 50+ w Polsce...” oparte zostały głównie na danych z 6. rundy badania (2015 r.), przy wykorzystaniu informacji z trzech wcześniejszych edycji, w których udział wzięła Polska, zrealizowanych w latach 2006-2007, 2008-2009, 2011-2012. Zaprezentowane porównania międzynarodowe koncentrują się na populacji 50+ w Polsce, Czechach, Francji, Grecji, Hiszpanii, Niemczech i Szwecji.

Analizy powstały w ramach projektu „Wsparcie realizacji badań panelowych osób w wieku 50 lat i więcej w międzynarodowym projekcie Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (SHARE)” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (PO WER).

Fundacja Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. CenEA została założona przez Stockholm Institute of Transition Economics (SITE) i jest polskim partnerem FREE Network. Głównym kierunkiem badań naukowych CenEA są analizy na poziomie mikro, ze szczególnym uwzględnieniem badań rynku pracy, sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz procesu starzenia się populacji. CenEA jest polskim partnerem naukowym takich międzynarodowych projektów badawczych jak SHARE oraz EUROMOD (europejski model mikrosymulacyjny) i prowadzi prace badawcze z wykorzystaniem polskiego modelu mikrosymulacyjnego SIMPL.

Kontakt w sprawie publikacji i projektu „SHARE: 50+ w Europie”:

- dr hab. Michał Myck, dyrektor i członek Zarządu Fundacji CenEA, koordynator krajowy projektu SHARE: mmyck@cenea.org.pl

- Monika Oczkowska, analityk w Fundacji CenEA, operator krajowy projektu SHARE: moczkowska@cenea.org.pl

